TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:

For 1 year $3.75; For 6 Months, $2.00; For 3 Months, $1.25; For 1 Month 50c.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c.

Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:

1 vuosikerta $3.75; 6 kuukautta $2.00; 3 kuukautta $1.25; 1 kuukausi 50c.

SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:

1 vuosikerta $5.50; 6 kuukautta $3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.

Telefooni: konttori 365, toim. 832.

1

Kun pintailmiöt vain huomataan

Nykyisin kuulee varsin usein ihmeteltävän sitä että koko maan sanomalehdistö oli niin auliisti militaristien palveluksessa heti kun asiat kääntyivät sille tolalle, että täkäläisten kapitalistien edut vaativat sotaa. Eivät ainoastaan yksityiset henkilöt, vaan vieläpä yleiset puhujatkin saattavat ihmetellä tuhatlukuisen kuulijakunnan edessä sitä että sanomalehdistö "petti kansan."

Vain yhteiskunnallisen kehityksen pintailmiöt näkevä saattaa todellakin hämmästyä sellaisen tilanteen vallitessa jossa nyt elämme. Hänelle saattaa todellakin olla olemassa ihmettelyn aihetta siinä, että sanomalehdistö kautta maan tekee parhaansa mahdollisimman monen työläisen saattamiseksi teurastuskentälle, mahdollisimman monen lapsen saattamiseksi orvaksi ja puutteeseen ja äidit leskiksi.

Henkilölle joka käsittää yhteiskunnalliset luokkasuhteet, ei sanomalehdistön menettelyssä ole ollenkaan ihmettelemistä, päinvastoin olisi ihmeteltävä ellei se menettelisi juuri siten kuin se menettelee. Hallitus ei saanut sanomalehdistöä käytettäväkseen **sotakiihotuksen alkaessa,** se oli sen käytettävissä **jo ennen sitä,** sillä sanomalehdistö edustaa sitä luokkaa, joka määrää hallituksen tehtävät. Hallitus ei aloittanut sotatoimia eikä sotakiihotusta, vaan se luokka jonka virallisena edustajana hallitus toimii.

Yhteiskunnallinen järjestys kokonaisuudessaan on käsittämätön, ellei sitä tarkasteta luokkamuodostumien kannalta. Kunkin luokan edustajien liikkeet voidaan yleispiirteissään määritellä ja ymmärtää vain luokan etujen valossa. Joskin yksityisten jokainen teko ei ole näennäisesti sopusoinnussa hänen luokkansa etujen kanssa, niin sellaiset suuret kysymykset kuin sota esim. jakavat yhteiskunnalliset luokat — mikäli ne käsittävät luokka-asemansa — joko sodan kannattajiin tai sodan vastustajiin luokkaetujen perusteella. Ja kun yläluokka on tietoinen luokkansa eduista, tietää voittavansa sodassa etuja, huolimatta siitä hävittiin sota tai ei, ja kun se omistaa sanomalehdistön ja määrää sen tehtävät ja suhtautumisen kuhunkin kysymykseen, niin se käytti sitä sotakiihotukseenkin samalla kun se hallitus oli pakotettu alkamaan varustautuneisuustoimiin.

Selittämällä hallituksen ja sanomalehdistön suhtautumista sotakysymykseen muuten kuin luokkaetujen valossa, ajaa selittäjän aivan samanlaiseen asemaan kuin opettaja joutuu silloin kun hän maantiedettä selittäessään asettaa kartan seinälle siten että pohjoinen on alhaalla ja etelä ylhäällä je selityksissään ottaa kuitenkin päinvastaisen, s. o. kartan tavallisen aseman perusteekseen. Oikea selitys on mahdollinen vasta sitte kun karta ensin käännetään oikein päin.

Mutta suurin osa porvareistammekaan, vaikka onkin vaistomaisesti eduistaan selvillä, ei kuitenkaan tule ottaneeksi työväestön luokka-asemaa ollenkaan huomioonsa, varsinkaan eräänlaiset hyväntekeväisyysyhdistysten jäsenet, jotka toimivat vain ihanteellisuuden ja inhimillisyyden vuoksi. Heillä saattaa olla harras halu estää sota ja rauhanteossa vaikuttaa sorrettujen ja kärsivien kansojen eduksi, mutta heille ei juolahda mieleenkään oman asemansa hullunkurisuus. He puhuvat vain kansojen eduista, eikä kansaluokkien eduista, ja kun he ne jättävät huomioonottamatta, ei heillä voi ollakaan sellaista perustusta jolle voisivat rakentaa mitään todellista.

Sanomalehdistö ei **joutunut** hallituksen käytettäväksi, se **oli** sitä, eikä hallitus vuorostaan joutunut kenenkään käytettäväksi, se oli sitä jo ennen; se on vain luokkansa edustaja, työväenluokan pyrkimyksiä vastaan kotimaassa ja toisten maiden kapitalistiluokkia vastaan mikäli ulkopoliittiset suhteet käyvät eri maiden kapitalistiluokkien välillä ristiriitaisiksi.

Vain tältä näkökannalta voidaan tätä kysymystä selittää ymmärrettävästi.

VALTAAN VAIKO ORJUUTEEN?

Yhdysvalloissa on 15,000 tehtailijaa järjestynyt taistellakseen palveluksessaan olevaa 7,000,000 tehdastyöläistä vastaan. Heillä on tosiaankin ensi katsannolla näyttäen suurenmoinen ohjelma edessään, joka suurenmoisuus kuitenkin käy luonnolliseksi ymmärtää kun ottaa huomioon sen taloudellisen voiman, jota kukin näitten viidentoista tuhannen yksilö edustaa. Jos käytännössä asettaisi 15,000 sotilasta 7,000,000 sotilasta vastaan taistelemaan, niin syntyisipä siitä melkolailla traagillinen tapaus, jonka lopputuloksesta kukaan ei voisi olla epävarma. Mutta kun kysymyksessä on 15,000 työnantajaa 7,000,000 työläistä vastassa, niin kenen tahansa valtaa epätietoisuus taistelun lopputuloksia etukäteen arvaillessa. Jokainen näet tietää, että noilla 15,000 tehtailijalla on siksi kunnioitettava valtiollinen ja taloudellinen voima takanaan, että ne pienestä luvustaan huolimatta pitävät hyvin puoliaan monin verroin suurempaa työläisten lukua vastaan.

Tällainen työnantajien ja työläisten välinen taistelu ei ole taistelua mies miestä vastaan. eli toisin sanoen sellainen taistelu, jossa lihakset määräisivät taistelun tulokset, eikä myöskään heikoilla henkisillä lahjoilla varustettujen taistelua ylivoimaisesti viisaampia vastaan, vaan se on taloudellisten voimain ja vallanpitäjien taistelua varattomia, tyhjiä käsiä vastaan. Nämä 15,000 omistavat kaikki työvälineet, joita vailla ollessaan heidän vastassaan olevat miljoonat eivät voi mitään pelkällä työvoimallaan alottaa ja aikaan saada, eivätkä edes jokapäiväistä leipäänsä ansaita. Juuri tuossa omistamisessa on tuon luvultaan naurettavan pienen joukon taikamainen voima.

Ei ole mikään ihme, vaikka kukaan ei naurakaan kun asian todellisuuden kaikkine yksityiskohtineen kuulee. Mainitsemamme miljoonat työläiset ovat näet avuttomina noitten 15,000 työnantajan käsissä kun heillä ei ole kylliksi solidarisuutta keskenään, eikä rohkeutta, uhrautuvaisuutta ja kestävyyttä kootakseen hajalle joutuneet voimansa yhteiseen sekä poliittiseen että taloudelliseen taisteluun. Näillä miljoonilla työläisillä on jättiläisomaisuuksien omistajia vastaan taisteluun joutuessaan ainoana keinona asettaa vastapainoksi oman keskinäisen aineellisen ja henkisen yksimielisyytensä, ja kun heitä kamppailujen kestäessä koetetaan vatsan tyhjyydellä lannistaa, niin heidän on turvauduttava yhteisiin ropoihinsa.

Ei ole epäilemistäkään siitä, etteikö työn ja pääoman välisestä taistelusta työ selviydy voittajana, mutta voitto käy mahdolliseksi vasta silloin kun todellinen solidaarisuus yhdistää työläiset toisiinsa, jotta ne tietoisina päämäärästään haparoimatta voivat taisteluaan käydä. Työläisten ei pidä toimettomina sivusta katsella kuinka heidän jättiläisarmeijansa yksityiset osastot vuotavat verensä ja voimansa kuiviin toivottomissa taisteluissa. Olletikaan ei työläisten vaalipäivinä tulisi omaa asiaansa unohtaa ja sitä tukea vaille jättää, antautumalla vastustajiensa, työnantajien alhaisiksi työaseiksi, kuten tähän mennessä vielä niin lukemattomia kertoja on tapahtunut. Työläisten ei tulisi missään tapauksessa myöskään unohtaa omaa sanomalehdistöään ja tilaamalla itselleen vastustajiensa äänenkannattajia antaa myrkyttää sydäntään ja päätään sillä roskalla, jota ne lukijoilleen syöttävät.

Miksi me yleensä sanoen taistelemme? Epäilemättä etupäässä saadaksemme itsellemme oikeutta ja siedettäviä työehtoja. Mutta kunhan taistelumme kärjistyy, niin se muuttuu kamppailuksi siitä, kuka omistaa ja hallitsee yhteiskunnalliset tuotantovoimat ja tuotantovälineet ja kuka ne hallussaan pitää, sekä myöskin kuka koko yhteiskuntaa hallitsee ja elinehdot määrää, yksityiset keinottelijat, vaiko kansa. Ennen pitkää on työläisten pakko ratkaista haluavatko he olla tuotantovälineitten herroja, sillä vastakkaisessa tapauksessa heidän on alistuttava orjuuteen ja luovuttava kaikista nykyaikaisen sivistysihmisen oikeuksista.

Nykyinen sotatilanne on kautta maailman tuon ratkaisun hetken tuonut entistäkin lähemmäksi, sillä nykyiset maailman valtijaat ovat kansojen niskoille sälyttäneet sellaiset taakat, että jos työväestö, s. o. kansan ponjakerrokset ja tuotantovälineitten työvoima, alistuu näitä taakkoja kantamaan, niin sillä on edessään iloton ja raskas orjuus, jolle ennen sotaa vallinnut palkkaorjuuden muoto ei vedä vertoja. Kaikki hallitukset ovat ryhtyneet taannuttaviin toimenpiteisiin kansanvaltaisten laitosten kukistamiseksi, ja jos koko maailman työväestö ei yhteisin voimin näitä kuristustoimenpiteitä ryhdy kukistamaan, niin lohduton orjuus on synkkänä ja ehdottoman varmana sitä lähimmässä tulevaisuudessa odottamassa.

Järjestömme asioita

S. S. JÄRJESTÖN LUENNOITSIJAN SANNA KANNASTON MATKAOHJELMA MONTANASSA.

S. S. Järj. Keskusvirastosta ilmoitetaan että tov. Sanna Kannasto, on valittu järjestön toiseksi luennoitsijaksi ja tulee hän jatkamaan M. Hahlin keskeytynyttä matkaa länsipiirissä. Piirikomitea on järjestänyt hänen matkansa seuraavasti:

Huhtikuulla
Red Lodge, Mont., 10—11 p.
Bear Creek, Mont. 12—13 p.
Carneyville, Wyo. 15—16 p.
Lehigh, Mont. 17—18 p.
Geyser, Mont. 19—20 p.
Stockett, Mont. 21—22—23 p.
Sand Coulee, Mont. 24—25 p.
Butte, Mont. 27—28—29 p.

Sen jälkeen jatketaan tov. Sanna Kannaston matkaa Idahoon, Washingtoniin ja edelleen läpi koko länsipiirin.

Luentoaieneita ei ole vielä piirikomitealle ilmoitettu, joten niistä emme voi mainita. Kuitenkin toivomme, että osastot järjestävät luennoitsijan matkan mahdollisimman hyvin, ilmottavat siitä paikkakunnallaan ja antavat hänelle avustustaan siinä missä sitä tarvitaan. Siten on luennoitsijasta suurin hyöty paikallisille osastoille ja koko järjestöllemme.

Toverillisesti,

Länsipiirikomitea.

k:tta Tyyni Hyrskymurto.

CANADAN S. S. JÄRJESTÖN ASIOITA

CANADAN S. S. JÄRJESTÖN PUHUJAN K. KOPILAN MATKAOHJELMA

Huhtikuulla:
Comox 1 p.
Lund 2—3—4—5 p.
Vancouver 6 p.
Port Maady 7 p.
Vancouver 8 p.
Merritt 10—11—12 p.
Phoenoix 14—15—16—17 p.
Rossland 19—20—21—22 p.

Osastot ottakaa huomioonne muutokset jotka ovat edelliseen matkaohjelmaan tehdyt laivojen kulkuvuorojen tähden ja pitäkää huolta puhetilaisuuksien järjestämisestä. K. K.

Yleisiä uutisia

SOTA SOTAA VASTAAN.

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

kalla ei ole riitaa Saksan tai minkään muun maan työväenluokan kanssa, vaan ainoastaan kansainvälisen hallitsevan luokan kanssa, ja

koska, tämän vuoksi, amerikalaisia työläisiä ei liikuta se asema, johon Amerikan hallitseva luokka on joutunut rajattomasti ahnehtiessaan sotavälinekaupan verentahraamia voittoja, niin

me portlandilaiset sosialistipuolueen jäsenet jälleen vakuutamme vastustavamme kaikkia hallitsevan luokan lietsomia imperialistisia sotia, me jälleen vakuutamme olevamme haluttomia auttamaan hallitsevaa luokkaa sen katalissa aikeissa toisia maita ja työväenluokkaa vastaan, me julistamme vastustavamme pakollista sotapalvelusta ja mitä tahansa yleistä palvelusta armeijassa tai laivastossa, ja me julistamme, että jos Yhdysvaltain hallitus, Wall-katu ja monet kauppakamarit — jotka nyt niin toimeliaasti levittävät sotahulluutta — haluavat turvata tätä kansaa, säästää sen hyökkäykseltä ja loukkauksilta merillä, niin pikainen ilmotus sotavälinekaupan katkaisemisesta liittolaisten kanssa selvittää kansainvälisen aseman; Saksan hallitsevalla luokalla ei silloin ole aihetta hyökätä Amerikan hallitsevan luokan laivaliikenteen ja Amerikan työväenluokan kimppuun, jos suurliittolaisten ruokkiminen ja asestaminen lopetetaan. Senvuoksi —

olkoon päätetty, että me vaadimme Yhdysvaltain hallitusta kieltämään kaikkien ruokavarojen ja sotavälineiden viennin sotaakäyville kansoille, ja

olkoon myöskin päätetty, että me neuvomme oregonilaisia edustajia puolueemme ylimääräisessä kansalliskonventsionissa, joka kokoontuu St. Louisissa huhtik. 7 p:nä, seisomaan työväen luokkaperiaatteiden kannalla, olemaan puolueettomia kaikissa edustajatoimissaan, puolustamaan kaikkien sotavälineiden ja ruokavarojen viennin kieltämistä ja tekemään kaikkensa, että sosialistipuolue voisi mahdollisimman tehokkaasti jatkaa sotaansa sotaa vastaan agitatsionilla, valistamisella ja järjestämisellä.

C. W. Aylsworth, puheenjohtaja.
L. G. Boyd, sihteeri.

YHDYSVALTAIN JA SAKSAN VÄLIT.

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

vasta sen jälestä kun rauhantarjous oli töykeästi hyljätty."

Washington, D. C. 29 p. maalisk. — Presidentti Wilson on alkanut valmistella kongressille ylimääräisen istunnon avajaispuhetta. Sikäli kuin tiedetään ei Saksan taholta aijota perääntyä submariini-kysymyksessä ja Yhdysvaltain hallitusviranomaiset ovat jo ennemmin selittäneet, ettei Amerikan kantaa muuteta ennenkuin Saksa suostuu ottamaan käytäntöön laivojen varoittamisen ennenkuin niitä upotetaan.

Saksalaiset submariinit upottaneet 35 englantilaista laivaa viime viikolla.

Lontoo, 29 p. maalisk. — Virallisesti on ilmoitettu, että viholliset submariinit ovat viime viikon ajalla tuhonneet 18 englantilaista laivaa, jotka olivat yli 1,600 tonnin kantoisia ja 7 pienempää höyrylaivaa. Sen lisäksi ovat submariinit tuhonneet 10 kalastajalaivaa. Kolmetoista englantilaista laivaa pelastui submariinin hyökkäyksiltä saarretulla alueella.

Virallisesti on ilmoitettu, että Atlannilla on englantilaisen höyrylaiva Alnwyck Castlen miehistöstä 13 saanut surmansa ja yksi venejoukkue on vielä kadoksissa Laivan upotti saksalainen submariini maaliskuun 19 p. Yksi laivan pelastusveneistä on saapunut Espanjaan. Laivan upottivat saksalaiset ulkopuolella erikoista saarto-aluetta.

Sotatarpeita kuljettaneita laivoja kadonnut Välimerellä?

Lugano, 29 p. maalisk. — Bdindinistä varmoista lähteistä saadut tiedot kertovat, että Italiasta Salonikiin sotatarpeita kuljettaneista laivoista kolme on viivästynyt merellä siihen määrään, että laivojen peljätään kokonaan tuhoutuneen. Viimeisten neljän viikon ajalla on Salonikissa olevien liittoutuneitten joukkojen varustaminen käynyt entisestä paljon vaikeammaksi vihollisten submariinien tekemien häiriöitten tähden.

ENGL. TAKAVARIKOI HOLLANTILAISIA LAIVOJA.

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

vayhtiöitten asioimistoille on saapunut tieto, että liittouneitten maitten hallitusten taholta on aletu neuvottelut kaikkien Englannin satamissa olevien hollantilaisten rahtilaivojen ostamisesta. Missä määrin neuvottelut kysymyksessä olevan "pakkoluovutus-oston" suhteen ovat kehittyneet ei ole ilmoitettu.

Paitse hollantilaisia laivoja on joukko ruotsalaisia laivoja pidätetty Englannin satamiin, pidätettyjen ruotsalaisten laivojen yhteinen kantavuus nousten 200,000 tonniin. Ruotsalaisten laivojen keralla on muuan linjalaiva, joka toista kuukautta sitten lähti New Yorkista mukanaan 40 matkustajaa. Useat laivan matkustajista ovat jo palanneet takaisin Amerikaan jätettyään valtiollisten selkkausten tähden kokonaan aikomansa matkan.

Amerikan hallitus vaatii puolueettomilta mailta satamiin pääsyoikeutta asestautuneilla kauppalaivoillaan. Argentina uhmailee.

Washington, D. C., 29 p. maalisk. — Valtioministeri Lansing on kaikille puolueettomien maitten hallituksille lähettänyt tiedustelun, josko laskevat sodankin sattuessa asestautuneita amerikalaisia kauppalaivoja satamiinsa. Amerikalaiset vaativat vastausta mahdollisimman pian. Skandinavian maitten arvellaan joutuvan tiukkaan asemaan, sillä jos ne myöntyvät Amerikan vaatimuksiin niin saattaa Saksa tulkita sellaisen myöntymyksen puolueettomuuden loukkaukseksi, kun sitä vastaan, jos ne kieltävät laskemasta satamiin asestautuneita laivoja Amerika voi katkaista niiltä viljansaannin ja niille tulee nälänhätä sekä puute muistakin tarveaineista.

Argentinan hallitus on — niin Yhdysvaltain viranomaiset käsittävät — jättäen vastaamatta Yhdysvaltain tiedusteluun vastapainoksi kieltänyt viljanviennin, koskien vientikielto nykyään kaikkein ankarimmin Englantia, Italiaa ja kaikkia maita, jotka ovat asettuneet Englannin puolelle sotakysymyksissä.

Yhdysvalloista ovat saksalaiset siirtäneet varojaan Argentinassa oleviin pankkilaitoksiin luonnollisesti taatakseen niitten turvallisuuden sodan syttyessä. New Yorkista yhdestä pankista yksin sanottiin ulos 12 milj. dollaria samaan aikaan kun Yhdysvaltain ja Saksan välit katkaistiin ja varat siirrettiin Argentinaan.

Nahkojen vienti Argentinasta Yhdysvaltoihin kielletään.

Buenos Ayres, 29 p. maalisk. — Täällä on pidetty neuvottelukokouksia raakojen vuotien vientiyhtiöitten ja hallitusviranomaisten kanssa ja odotettavissa on vuotien Yhdysvaltoihin vienin kieltäminen. Syyksi aijottuun vientikieltoon sanotaan, että Amerikan hallitus on kieltänyt hyväksymästä Argentinan hallituksen terveydenhoitoviranomaisten antamia tarkastustodistuksia siitä, etteivät vuodat ole tarttuvien tautien saastuttamia ja argentinalaiset katsovat amerikalaisten menettelyn tahalliseksi rettelöimiseksi.

KIELTOLAKIHANKKEITA USEISSA VALTIOISSA

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

nan alahuoneessa 80 äänellä 68 vastaan.

Wisconsinin kuivaamista suunnitellaan.

Madison, Wis., maalisk. 29. — Wisconsinin lainlaatijakunnan alahuone hyväksyi tänään, kaksi tuntia kestäneen väittelyn perästä, Evjuen lakiehdotuksen kieltolakikysymyksen alistamisesta valtion asukasten äänestettäväksi huhtikuulla v:na 1918. Ehdotus menee nyt senaattiin, missä sen odotetaan tulevan hyväksytyksi pienellä enemmistöllä.

Atlanta, Ga., maalisk. 29. — Kuvernööri Harrisin odotetaan pian allekirjottavan lainlaatijakunnan kummassakin huoneessa hyväksytyn "luukuiva"-lain.

"Deputien" päällikkö kertoo Everettin verilöylystä

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

rien kesken, tuomarin ollessa näiennäisesti neuvoton kumminpäin ratkaista kysymyksessä. Sekä tuomari että loijarit poistuivat oikeussalista neuvotellakseen valamiehistön kuulematta. Korkean oikeuden saavuttua tuomioistuimelle, vastaajien vastalause sivuutettiin ja todistaja jatkoi kertomustaan. Sanoi riidanalaisen kannun sisältäneen fosforia, jonka hän oli löytänyt vankikopista ja, kun hän kysyi kumpiko miehistä oli kuljettanut kannun mukanaan, syyttelivät miehet toisiaan. Ei muistanut päivämäärää, jolloin tämä tapahtui, mutta sanoi miesten olevan i.w.w:läisiä. Everettissä oli tapahtunut noin kaksi tai kolme tulipaloa, fosforilla sytytettyä selitti sheriffi.

Sunnuntaina marraskuun 5 p:nä oli hän lukenut Seattle Post Intelligencerissä olleen uutisen, jossa kerrottiin 2000 i.w.w:läisen saapuimsesta Everettiin toimeenpanemaan aikaisempia uhkauksiaan. Sen lisäksi sai hän telefoonitse tiedon miesten saapumisesta ja eräs kansalainen, Jefferson Beard, sama joka kuoli myöhemmin, oli tullut persoonallisesti hänelle sanomaan, että saapuvat miehet olivat aseistettuja. Hän uskoi mitä oli lukenut ja mitä oli hänelle kerrottu sekä peljännyt, että i.w.w:läiset nyt tulevat "toimeenpanemaan fosforitulipaloja eli saboteesia, miksikä sitä kutsuttaneekaan", kuten todistajan sanat kuuluivat.

Ampui 20 laukausta.

Todistaja kertoo sitten tapahtumista laiturilla samana päivänä, tukien yleensä toisten valtion todistajien lausuntoja. Ensimäiset laukaukset tulivat laivalta, hän haavoittui kahdesti, ampui laiturilta ensimäisen laukauksen sen jälkeen kun laivalta oli aljettu ampua, tyhjensi kaksi revolveria, täytti toisen uudelleen ja ampui kaikkiaan 20 laukausta laiva Veronaan. Kehui olevansa taitava ampuja ja tädänneensä joka kerran kun ampui johonkin laivalla olevaan henkilöön, jolla sattui näkemään revolverin kädessä. Näki laivalla noin viisitoista revolverilla varustettua henkilöä. Tunsi muutamia esitetyistä valokuvista ja sanoi myös nähneensä syytetyn Thomas Tracyn ampumassa matkustajahytin ikkunasta.

Oikeudelle esitettiin sheriffin puku, jossa laskettiin 9 revolverin kuulan tekemää reikää. Sheriffin viittauksista päättäen hän oli käyttänyt panssaria, koska "kaikki kuulat eivät voineet tunkeutua ihoon saakka", kuten hän sanoi. Laukaistuaan nuo 20 laukausta oli hän viety automobiilillä sairaalaan. Sheriffi oli nähnyt yhden ainoan kiväärin deputeilla, mutta oli kieltänyt sitä käyttämästä.

Tuima ristikuulustelu.

Näennäisesti järkyttämättömänä ja paksunahkaisena shriffi kesti tuiman ristikuulustelun. Vanderveer, syytettyjen lakimies, koetti kyselyillään saada sheriffin tunnustamaan, että useat Everettissä sattuneet mellakat lakon aikana olivat lakkoutuneiden päresahurien ja lakonrikkojien välisiä, joiden kanssa i.w.w:läisillä ei ollut mitään tekemistä. Vanderveer esitti Everettin poliisilaitoksen päiväkirjat ja kehoitti todistajaa mainitsemaan kuka kirjoihin merkityistä vangituista mellakoitsijoista oli i.w.w:läinen. Eihän siellä löytynyt. Kyselyjensä kautta Vanderveer koetti osoittaa: että Everettissä vallitsi riita myllyparoonien ja päresahurien välillä, että myllyparoonit virkakunnan avulla tahtoivat estää kadullapuhumisen lakon aikana, että i.w.w:läisillä oli oikeus puhua ohjesäännön perusteella, että ohjesääntö kumottiin myllyparoonien tahdosta, että i.w.w:läiset olivat noudattaneet ohjesäännön määräyksiä, mutta siitä huolimatta heitä oli laittomasti vangittu, että vangittaissa ei heitä vastaan useinkaan nostettu syytöstä, vaan kuljetettiin väkivallalla kaupungista ulos, piestiin ja karkoitettiin sekä kohdeltiin usein raakuudella vankilassa, että i.w.w:läisiä ei oltu tavattu väkivaltaisuuksissa, eivät olleet milloinkaan vastustaneet poliisia, vaan olivat nöyrästi alistuneet kaikkeen, paitsi, että itsepintaisesti pitivät kiinni perustuslain takaamasta puhevapausoikeudesta. Kuulusteltava karttaa visusti tunnustamasta viranomaisten tekemiä väkivaltaisuuksia, ei tiedä useasta tapauksesta mitään jne. Väitti itsepintaisesti, että deputien menettely, johtui i.w.w:läisten tekemistä uhkauksista.

Saboteesista tiesi sheriffi, että se merkitsee kaupungin polttamista, kuten seuraavasta vuoropuhelusta ilmenee:

"Olitte läsnä kun Rowan puhui 23 p. lokakuuta ja vangittiin?"

"Olin."

"Puhuiko hän jotain sellaista, joka oikeutti vangitsemiseen?"

"Puhui."

"Eikö hän puhunut työn ja pääoman välisistä suhteista, miten muutamat harvat omistavat kaiken rikkauden ja miljoonat työläiset kulkevat nälkäisenä?"

"Ei suinkaan."

"Eikö? Eikö hän lukenut seuraavaa kohtaa I. W. W.liiton periaatejulistuksesta? (Vanderveer lukee julistuksesta työn ja pääoman välillä vallitsevasta vastakohdasta) Eikö hän lukenut tätä ja samalla vahvistanut lukuaan Walshin teollisuussuhteita tutkivan komissionin raportin lukemisella. Osoittaako tämä, että I. W. W. liitto on murhasalaliitto, jonka päämääränä on kaupunkien polttaminen? (Vanderveerin lukiessa äänenpainolla miljoonien työläisten kurjuudesta syyttäjien lakimies Vitch tokasee, etteivät luetut kohdat ole auktoriteetisia todisteita vallitsevista epäkohdista, jolloin Vanderveer vastaa: "Sanoohan John Stuart Mills aivan samaa." "Eikö Rowan puhunut näistä asioista?" kysyy Vanderveer uudelleen todistajalta.

"En muista mitään sellaista. Muistan ainoastaan, että hän kehoitti suoraan toimintaan, saboteesiin — —"

"Kehoittiko polttamaan kaupungin?"

"Ei suorastaan, mutta tulin siihen käsitykseen."

"Mistä tulitte siihen käsitykseen? Siitäkö kun puhuja kehoitti saboteesiin?"

"Yes, sir."

"Toisin sanoen, tarkoituksena on sanoa, että saboteesilla ymmärretään kaupungin polttamista?"

"Aivan niin. Se on käsitykseni."

Järjestynyt työväki ja McRae.

Koska McRae syyttäjien opastamana vississä tarkoituksessa todisti "ystävällisistä suhteistaan järjestyneeseen työväkeen", koetti ristikuulustelija kyselyillään osoittaa, että Everettin järjestynyt työväki oli virallisissa päätöksissään inholla tuominnut McRaen järjestyneen työväen viholliseksi, mutta syyttäjien vastustuksesta tuomari sääti kaikki tuohon suuntaan tähtäävät kyselyt asiaan kuulumattomaksi. Mitkään selitykset eivät auttaneet. Tuomarin puolueellisuudesta ilmeisesti tulistuneena Vanderveer kiersi kyselyissään neljä eri kertaa tuohon samaan kohtaan, syyttäjät vastustaen joka kerta ja tuomarikin menetti lopulla malttinsa, unohtaen arvokkuutensa ja karjasten kovalla äänellä, että kysymykset ovat asiaankuulumattomia.

McRaen kuulustelu päättyi